

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета
у високом образовању
Комисија за акредитацију
и проверу квалитета

Број: 612-00-00231/4/2021-03

Датум: 07. 04. 2022. године

Булевар Михајла Пупина 2

Београд

На основу члана 21, став 1, тачка 1 Закона о високом образовању („Службени гласник РС” бр. 88/17, 73/18, 27/18 - др. закон, 67/19, 6/20 - др. закони, 11/21- Аутентично тумачење, 67/21 – др. закон и 67/21) Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној дана 07. 04. 2022. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о акредитацији студијског програма

Утврђује се да Академија техничко-уметничких струковних студија Београд, са седиштем у Београду, у улици Старине Новака бр. 24, ПИБ: 112225199, Матични број: 18376385, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **Мастер струковних студија (МСС) – Дизајн текстила и одеће**, у оквиру образовно-уметничког поља Уметности и уметничке области Примењене уметности и дизајн, за упис **16 (шеснаест) студената** у прву годину у седишту Установе.

На основу овог решења, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаће уверење о акредитацији студијског програма из става 1 овог решења.

Образложење

Високошколска установа Академија техничко-уметничких струковних студија Београд (у даљем тексту: ВШУ), са седиштем у Београду, у улици Тошин бунар бр. 7, је дана 15. 07. 2021. године поднела Захтев за акредитацију студијског програма **Мастер струковних студија (МСС) – Дизајн текстила и одеће** (у даљем тексту: СП), под бројем 612-00-00231/2021-03.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија) је на седници одржаној 07. 10. 2021. године усвојила предлог Поткомисије за образовно-уметничко поље Уметности (у даљем тексту: Поткомисија) за именовање Рецензентске комисије (у даљем тексту: РК), која је именована Одлуком директора Националног тела за

акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању број 612-00-00231/2/2021-03 од 11. 10. 2021. године.

РК је утврдила чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији СП увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 18. 01. 2022. године посетила ВШУ и након посете сачинила Коначни извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализираниог СП, и поднела га је Поткомисији на разматрање. На основу Извештаја РК, Поткомисија је Комисији поднела Извештај о оцени испуњености стандарда за акредитацију студијског програма (у даљем тексту: Извештај) у коме је утврдила да су испуњени стандарди за акредитацију прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС”, бр. 13/19, 1/21 и 19/21) и предложила је Комисији да донесе решење о акредитацији студијског програма **Мастер струковних студија (МСС) – Дизајн текстила и одеће**.

На основу Извештаја РК, Извештаја Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, констатовано је да је ВШУ доставила потребну документацију за акредитацију и утврђена је испуњеност прописаних стандарда за акредитацију студијског програма, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама, и то:

Стандард 1: Структура студијског програма

1.1 Студијски програм садржи све елементе утврђене законом и стандардима за акредитацију:

- Назив студијског програма: **Мастер струковне студије Дизајн текстила и одеће – МСС ДТО**.
- Основни циљ студијског програма јесте образовање струковних мастер дизајнера текстила и одеће који ће активно учествовати у текстилној, одевној и модној индустрији као и у области електронских медија кроз примену иновативне праксе дизајна.
- Врста студија: **Мастер струковне студије – МСС**. Исходи процеса учења јесу складу са законом који утврђује Национални оквир квалификација. Након дипломирања студент стиче право да ради на нивоу мастер струковног дизајнера, са усмерењем на послове повезане са дизајном и производњом текстила и одеће, негујући при томе креативни приступ који комбинује традиционалне и савремене (дигиталне) технике, поштујући и промовишући вредности одрживог дизајна.
- **Стручни назив** који се стиче завршетком мастер струковних студија на студијском програму Дизајн текстила и одеће јесте у складу са законом који утврђује Национални оквир квалификација и припада образовном пољу Уметност, области Примењене уметности и дизајн и гласи: **Струковни мастер дизајнер**. Скраћеница за стручни назив је: **Струк. маст. диз.**;
- **Услови за упис на студијски програм**: Претходно завршене Основне струковне студије (180 ЕСПБ). На студијски програм уписује се 16 студента. Кандидати се рангирају на основу успеха оствареног на претходно наведеним

студијама и резултата постигнутог на пријемном испиту, а детаљнији услови за упис дефинисани су у Стандарду 7 (Прилог 7.3);

- У структури студијског програма другог нивоа студија МСС ДТО, који припада Образовном пољу Уметност, образовно-уметничкој области Примењене уметности и дизајн, изборни предмети заступљени су са 32,5% у односу на укупан број ЕСПБ. На овом студијском програму, изборни предмети обухватају 39 ЕСПБ, чиме је задовољен захтев стандарда (најмање 30%), Листе обавезних и изборних предмета дате су у табелама 5.1 и 5.3, а у Табели 5.2 дате су Спецификације предмета;
- Студије трају четири семестра, тј. две школске године. Сви предмети су једносеместрални и класификовани према својој природи, односно припадности, на академско-општеобразовне (АО), друштвено-хуманистичке (ДХ), теоријско уметничке (ТУ), уметничке (УМ) и стручно-апликативне (СА). УМ и ТУ предмети су заступљени са око 44,16%, СА предмети су заступљени са око 45,84%, а остали (АО и ДХ) предмети са 10% што је у складу са стандардима за акредитацију студијског програма другог нивоа студија. Студијски програм има укупно 27 предмета (13 обавезних предмета, 14 изборних у 7 изборних блокова), 2 стручне праксе и завршни (мастер) рад. Током студија, студент је у обавези да положи укупно 20 предмета, обави стручне праксе и изради завршни (мастер) рад.
- Сваки предмет је вреднован, према европским стандардима, са ЕСПБ (Табела 5.1);
- Завршни рад се вреднује са 10 ЕСПБ, који су укључени у укупан број од 120 ЕСПБ које студент стиче након завршених студија;
- Предмети овог студијског програма полажу се уз испињењене предуслове, а за пријаву и одбрану завршног рада студент мора да има положене све испите и обављене стручне праксе, како је и дефинисано у Стандарду 5.
- Студент има могућност да факултативно прати наставу и полаже испите из предмета других студијских програма, са истог степена студија, који се изводе на Академији техничко-уметничких струковних студија Београд (у даљем тексту АТУСС). Број ЕСПБ које студент оствари на овај начин, не улази у 120 ЕСПБ које студент стиче на овом студијском програму. Детаљи о начину избора факултативних предмета описани су у Стандарду 8;
- Услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија описани су у Стандарду 7, а ближе су уређени општим актима Одсека ВТШДТМ (Статут, Правила студија и Упутство за признавање испита положених на другој високошколској установи);
- Пре почетка наставе, Наставно-стручно веће усваја распоред наставе и термине пријаве и одржавања испита за текућу годину. Студент који не положи испит из

обавезног предмета до почетка наредне школске године, поново уписује и слуша исти предмет. Студент који не положи изборни предмет може поново уписати исти или се одредити за други изборни предмет из изборног блока.

1.2. Обим студија се изражава бројем ЕСПБ бодова:

- Студијски програм Мастер струковних студија Дизајн текстила и одеће има 120 ЕСПБ бодова.

1.3. Установа редовно и систематски проверава све елементе студијских програма према формално-правној процедури одобравања програма предвиђеној Статутом Школе/Одсека, на основу чега се врши припрема акредитације студијских програма. Праћење успешности програма и утврђивање одговорности за њихово унапређење, као и редовна и периодична евалуација програма, дефинисани су у документима система менаџмента квалитетом: Упутство за стандардизацију квалитета наставе УПК 03 011 (прилог 4.5.1), Упутство за контролисање квалитета наставе УПК 03 020 (прилог 4.5.2), Упутство за контролисање квалитета оцењивања студената УПК 03 021 (прилог 4.5.3).

На Школи/Одсеку тренутно су акредитовани следећи студијски програми основних струковних студија: Дизајн текстила и одеће, Текстилно инжењерство и Менаџмент у текстилној индустрији (табела 4.1), као и један студијски програм мастер струковних студија: Текстилно инжењерство. На акредитованим студијским програмима специјалистичких струковних студија Одећа специјалне намене и Модни менаџмент настава се одвија завршно са школском 2020/21. годином (продужење због пандемије).

Школа/Одсек редовно прибавља повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студија и студијских програма. Члан је кластера за модну индустрију FACTS (прилог 6.5.1), у чијем саставу су бројна приватна предузећа, истакнути произвођачи модне индустрије Србије, модна агенција, високошколске установе, институције подршке, као и други потписници меморандума о сарадњи. Школа/Одсек остаје у вези са својим дипломцима: процењује релевантност програма за тржиште рада, као и постигнућа дипломаца у каснијем професионалном развоју у сарадњи са кластером FACTS, Привредном комором Србије и Савезом инжењера и техничара текстилаца Србије (СИТТС), у чији рад је активно укључена. Преко ових организација, пре свега анкетирањем послодаваца (Анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама ЗПК 03 011 90, прилог Упутства за стандардизацију квалитета наставе УПК 03 011, прилог 4.5.1), Школа долази до релевантних информација о кадровским потребама и степену испуњености очекивања текстилне индустрије везаних за стечене компетенције наших дипломаца (прилог 4.2).

На основу урађене анализе слабости и повољних елемената – SWOT анализа стандарда 4, уочена је недовољна повезаност теоријске и практичне наставе и

утврђена је неопходност повећања обима практичне nastave. Као разлог је наведена чињеница да компаније нису у могућности да приме студенте на дужи временски период. Комисија за квалитет је дала предлог мера и активности за унапређење квалитета, који је, након верификације од стране в. д. руководиоца Одсека, усвојило Наставно-стручно веће Одсека (прилог 1.4): Континуирано радити на стварању услова за обезбеђење стручне праксе на дужи период; Континуирани рад са предузетницима, у циљу трајног запошљавања дипломираних студентата; Рад на мотивацији студената да се баве процедурама мерења оптерећења; Повећање учешћа дипломираних студената у оцењивању и побољшању квалитета студијских програма унапређењем основног метода студентског вредновања – анкетирањем прилагођавањем садржаја анкета / упитника намењених дипломираним студентима и потенцијалним студентима мастер студија захтевима овог стандарда.

Рецензентска комисија сматра да су предложене адекватне мере за побољшање овог стандарда.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 2: Сврха студијског програма

- 2.1 Студијски програм МСС ДТО образује студенате за препознатљиве и јасно дефинисане професије и занимања. Сврха студијског програма МСС ДТО јесте образовање студената и стицање знања и компетенција на нивоу струковног мастер дизајнера, са ближим усмерењем на област дизајна текстила и одеће, у пословима везаним за индустријску или ауторску производњу, презентацију и промоцију текстилних материјала и одеће. МСС ДТО нуди јединствене образовне могућности у домену дигиталне и виртуелне креације и презентације текстила и одеће, осмишљавања, планирања, оптимизовања и праћења процеса дизајна текстила и одеће у различитим окружењима и за потребе великих или малих предузећа, као и ауторски рад у области индустријске и модне производње текстила и одеће.

Студијски програм обезбеђује стицање компетенција које су друштвено оправдане и корисне. Свршени струковни мастер дизајнер је компетентан да истражи и анализира модне тенденције, потребе тржишта и одабере оптимална решења у изради дизајн пројеката и производа за серијску производњу, ауторску колекцију/пројекат или за потребе дигиталне продукције (интернет, телевизија, индустрија видео игара) у складу са најновијим стандардима, прописима и законским регулативама који регулишу животни циклус текстила и одеће. Осим тога, истиче се стицање компетентности за брзо прилагођавање технолошким иновацијама и разумевање значаја савремених модних токова, модне и одевне индустрије и економије у дизајну текстила и одеће са аспекта очувања животне

средине и смањења утицаја ове области производње на животну средину са циљем задовољења регулатива Европске Уније.

Завршетком студијског програма МСС ДТО стичу се компетенције које су друштвено оправдане и корисне, чиме се постиже значајан друштвени допринос студијског програма развоју текстилне и одевне индустрије, медија и развоја дигиталних медија.

- 2.2 Сврха студијског програма јесте у складу са основним задацима и циљевима Одсека ВТШДТМ АТУСС-а, и његовим одређењем да постане лидер у образовању струковних инжењера, дизајнера и менаџера у области текстилне индустрије, као и будућих струковних мастер дизајнера из области дизајна текстила и одеће.

Континуираним праћењем савремених достигнућа у области дизајна текстила и одеће, са посебним освртом на нове технологије у припреми и производњи текстилних материјала и одеће врши се имплементација нових сазнања у наставни процес.

- 2.3 Сврха реализације студијског програма јесте јасно и недвосмислено формулисана и огледа се у школовању струковних мастер дизајнера, спремних да раде у привредним друштвима, модној индустрији и медијима која се баве производњом, промоцијом и презентацијом текстила, као и у домену дигиталних индустрија, у области продукције виртуелног текстила и одеће.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 3: Циљеви студијског програма

- 3.1 Основни циљ студијског програма јесте образовање струковних мастер дизајнера текстила и одеће који ће активно учествовати у текстилној, одевној и модној индустрији као и у области електронских медија кроз примену иновативне праксе дизајна.

Један од циљева је стварање стручњака са компетенцијама које обједињују способности организовања и спровођења методологије дизајна текстила и дизајна одевних предмета посебно узимајући у обзир одрживост у социолошком, економском и еколошком смислу; Инкорпорирање нових технологија визуелизације које су увелико присутне у сфери дигиталних медија и оспособљавање стручњака који ће узети учешће у дигиталној индустрији; Развој стручних и креативних способности, критичког и аналитичког мишљења, комуникативности, стваралачког духа студената и развој способности за тимски рад.

Циљеви студијског програма укључују и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за обављање професије из области употребе и примене нових дигиталних технологија у креирању решења за виртуелно окружење. Дигиталне технологије се проучавају са аспекта њихове примене у савременој текстилној, одевној и модној индустрији, примењујући их на конкретним

примерима из праксе. Посебна пажња се посвећује одрживости моде и улози дизајна у економски, културолошки и еколошки одрживој производњи. Циљеви студијског програма, такође, укључују овладавање вештином моделовања одеће као једном од кључних процедура у методологији дизајна, као и организационим вештинама кроз изучавање управљања процесом дизајна, овладавањем обликовања виртуелних текстилних материјала и одеће специфичних за примену у дигиталним медијима и дигиталним индустријама. **Од посебне важности је и спровођење методологије дизајна са практичним радом (реализацијом прототипова)** кроз конкретне задатке из повезаних области дизајна текстила и дизајна одеће и практичне наставе.

3.2 Циљеви студијског програма су у складу са основним задацима и циљевима Одсека ВТШДТМ, и пружају студентима образовање, које ће им омогућити успешно укључивање у процесе дизајнирања, израде узорака и прототипова, имплементације дигиталних технологија и стварање одрживих модних производа. Својим радом и знањима стеченим на овом студијском програму, струковни мастер дизајнери могу да утичу на целокупни развој текстилне и одевне индустрије, њену усклађеност са светским стандардима и глобалним трендовима, конкурентност на европском и светском тржишту.

3.3 Циљеви реализације студијског програма јесу јасно и недвосмислено формулисани. Циљ реализације студијског програма је да студентима обезбеди адекватна знања, вештине и компетенције да се кроз вежбе, рад на практичним задацима који симулирају будући професионални рад и савремене методе учења, као и стручну праксу, што брже и успешније интегришу и својим радом допринесу развоју организација које се баве производњом текстила и одеће, као и дигиталној индустрији, електронским медијима и креативним индустријама

Сектор текстила и одеће је значајан сектор са веома дугом традицијом у нашој земљи. У складу са развојем технологије и економских услова, сектор текстила и одеће се мења, осавремењује и прилагођава захтевима тржишта, тако да **циљеви и исходи студијског програма МСС ДТО јесу усклађени са потребама привредних субјеката и креативних индивидуалаца и могу значано утицати на образовање стручног кадра у текстилној и одевној индустрији, као и у области електронских медија и дигиталне индустрије**, кроз учешће мастер струковних дизајнера текстила и одеће, у оквиру својих радних места, у дизајн тимовима током креативног процеса, производњи, организацији и вођењу различитих обука (тренинга) у циљу усавршавања постојећих и едукацији нових кадрова.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

4.1 Савладавањем студијског програма МСС ДТО, студент стиче следеће опште способности:

- Применом различитих облика и метода рада и креативног мишљења развијају се способности анализе, синтезе и предвиђања иновативних и конкурентних решења;

- Овладавање методама и поступцима који се примењују приликом дизајнирања и развоја нових производа;
- Развој критичког и самокритичког мишљења и приступа;
- Примена знања у пракси приликом креирања дизајн брифа, планирања колекција нових производа, изради прототипова, оглашавања и праћења производа на тржишту.
- Праћење иновација и евалуација у дизајну, општој култури и уметности као и нових технологија у текстилној и модној индустрији;
- Развој комуникацијских способности и спретности, као и професионалне етике кроз образовно деловање Одсека ВТШДТМ.

4.2 Савладавањем студијског програма студент стиче следеће предметно-специфичне способности:

- Темељно познавање и разумевање културе и уметности у којој се одвија процес дизајна и чији је интегрални део дизајн текстила и одеће
- Способност решавања конкретних проблема у пракси са циљем проналажења иновативних решења, применом креативних поступака при креирању дизајн брифа, развијање нових производа и њихова имплементација и прилагодљивост производњи и тржишту.
- Активна примена иновативних креативних техника током процеса дизајна
- Повезивање основних знања из различитих области као што је савремена култура и друштво, уметност, дизајн, технологије израде текстилних материјала и одеће у циљу стварања нових и конкурентних текстилних и модних производа.
- Активна примена знања и вештина из интердисциплинарне области дизајна текстила и дигиталних медија у креирању виртуелних текстилних и одевних форми.
- Креирање и имплементирање истраживања потреба корисника кроз фокус групе, етнографска посматрања и праћења културних, технолошких и модних активности на интернационалном и локалном нивоу.

4.3. Исходи учења јесу усаглашени са националним оквиром квалификација.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 5: Курикулум

5.1. У табели 5.1. дата је структура студијског програма. У табели се виде обавезни предмети и изборни блокови. За све предмете дати су часови у збиру. Студенти полажу укупно 20 предмета (17 предмета, две стручне праксе и завршни рад), од којих се 7 налазе у изборним блоковима. Студијски програм носи 120 ЕСПБ и траје две године, односно 4 семестра. ЕСПБ су дефинисани кроз годину, са укупним ЕСПБ.

5.3. Студенти су равномерно оптерећени на нивоу семестра и сваки семестар носи 30 ЕСПБ. Укупно 120 ЕСПБ.

5.4. Увидом у описе других студијских програма ове високошколске установе, вероватно је да се овај студијски програм од других разликује за више од 35%.

5.5. Овај студијски програм има само један модул.

5.6. Описи предмета садрже називе, тип предмета, број ЕСПБ, име наставника, предуслов за похађање предмета, циљ и исход предмета, садржај предмета, литературу, методе извођења наставе, начин провере знања.

5.10. У структури студијског програма уметнички и теоријско-уметнички предмети заступљени су 44,16%, стручно апликативни са 45,84% и остали предмети са 10% од укупног броја ЕСПБ.

5.14. У структури студијског програма изборни предмети заступљени су са 32,5% од укупног броја ЕСПБ, односно 39 ЕСПБ.

5.15. У структури студијског програма заступљена је стручна пракса која носи 90 часова по години односно 180 часова укупно. Курикулумом предмета планирано је да се пракса реализује у привредним организацијама или јавним институцијама.

5.17. На студијском програму је превиђен завршни рад.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 8 (осам).

Стандард је испуњен.

Стандард 6: *Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма*

Студијски програм **МСС дизајн текстила и одеће** је формално усаглашен са утврђеним стандардима за акредитацију и омогућава студентима стицање стручних знања везаних за савремене трендове у област из које је студијски програм.

Студијски програм је нов програм и усаглашен је са другим програмима на Одсеку ВТШДТМ, односно представља надоградњу на програм основних студија из области дизајна текстила и одеће.

Установа је доставила документацију о усаглашености студијског програма МСС ДТО са три акредитована програма иностраних високошколских установа:

- *Master of Arts Fashion and Textile Design*, Accademia Italiana, Firenca, Rim, Italija

- The Ecolenationnalesuperieure des Arts Decoratifs – Paris (EnsAD) – Ecole Nationale de Mode et Matiere – Master degree, Francuska

- *Master program Der Fachbereich Gestaltung*, FB Bielefeld University of Applied Sciences, Bielefeld, Nemačka

Студијски програм МСС ДТО је формално и структурно усклађен са утврђеним предметно специфичним стандардима за акредитацију студијског програма, законском регулативом и препорукама који се односе на високо образовање. Компатибилност се приказала кроз структуру, трајање студија и број ЕСПБ које студенти стичу на овом нивоу студија и приказани су у **Прилозима 6.1, 6.2, 6.3.** (PDF документ курикулума акредитованих иностраних студијских програма са којима је студијски програм усклађен).

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 8 (осам).

Стандард је испуњен.

Стандард 7: *Упис студената*

7.1 Број студената за упис на студијски програм је усклађен са друштвеним потребама и просторним и кадровским ресурсима Одсека ВТШДТМ.

7.2 Омогућава све услове за студирање свеукупно 16 студената који се уписују на студијски програм са минимум 180 ЕСПБ бодова.

7.3 Конкурс за упис студената јасно дефинисан, као и број неопходних ЕСПБ бодова, потребних захтева и квалификација за конкурисање. Потребна документација за конкурс и за упис на струковне студије табеларно представљена на прегледан и приступачан начин. Рангирање студената по броју освојених бодова и општим актима дефинисано у складу са стандардима. Услови за упис испуњавају стандарде високошколских установа. Упис се објављује на огласној табли академије, у средствима јавног информисања и у електронској форми на сајту академије и Одсека ВТШДТМ што испуњава услове стандарда.

7.4 Решење о формирању комисије испуњава стандард на задовољавајућ начин.

7.5 Правилник о условима за упис јасно излаже све информације везане за конкурс, термине уписа и конкурса, дефинише и представља једнакост студената (раса, пол, националност). Као и обавезе председника, комисије и поткомисије.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 8: *Оцењивање и напредовање студената*

- Стицање одређеног броја ЕСПБ бодова полагањем испита је у складу са курикулумом.
- Дефинисана је утврђеност броја ЕСПБ бодова за сваки предмет према оптерећењу студената и према јединственој методологији.
- Континуираност праћења успешности студената у савлађивању одређеног предмета током наставе и изражавање успешности поенима је дефинисана. Предвиђено је стицање поена на предмету кроз рад у настави, испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита. Минималан број поена које студент може да стекне испуњавањем предиспитних обавеза током наставе 30, а максимални 70. Свакако се праћење студената обавља кроз специфичну методiku и континуитет.
- Начини стицања поена и права полагања за сваки предмет, на основу сваке појединачне врсте активности током наставе или извршавањем предиспитне обавезе и полагањем испита је јасно дефинисан.
- Оцењивање унапред дефинисано и критеријум за полагање испита и испуњења предиспитних обавеза.
- Занимљивост је могућност праћења и полагања других наставних јединица ван свог студијског програма.
- Књига предмета јасно дефинисана на сајту институције.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 9: *Наставно особље*

На студијском програму **МСС Дизајн текстила и одеће** ангажовано је 11 наставника, 7 професора струковних студија, 2 виша предавача, 1 предавач и 1 предавач ван радног односа. По подацима у *Извештају о параметрима о студијском програму* оптерећење наставника је 2.56 часова недељно. Укупно оптерећење наставника на свим високошколским установама у РС је у границама дозвољених 12 часова.

На установи је ангажовано десет наставника са пуним радним временом и један наставник ван радног односа, који је ангажован по уговору о раду, што одговара стандарду да програмима у пољу уметности најмање 50% наставе реализују наставници у сталном радном односу.

У реализацији наставе је ангажовано и пет асистената, четири из поља уметности и један из поља друштвених наука. Укупно оптерећење сарадника се креће у распону од 10 до 15 часова недељно што је у границама дозвољеног стандарда (*Табела 9.5*).

Групе за предавања и вежбе су у складу са прописаним стандардом за поље уметности.

За све ангажоване наставнике и сараднике, у документацији су приложене дипломе, изводи из ЕБР – ПУРСа, уговори и одлуке о избору у звање на установи.

Стручне квалификације и референце наставника углавном су задовољавајуће. Увидом у појединачне картоне наставника уочава се да код једног броја наставника изостају подаци о новијим стручним активностима. Исто тако, како се ради о студијском програму струковних студија, недовољно је података о активностима наставника у комерцијалним и стручним пројектима реализованим у привреди и у области из које студијски програм. Уочава се да су на уметничким предметима ангажована три сарадника који су по образовању сценски костимографи а један је по образовању из области текстила, па се препоручује установи да ангажује још сарадника за област текстила која је значајно заступљена у програму.

Подаци о наставницима и сарадницима су доступни на интернет презентацији Одсека ВТШДТМ.

Самовредновање– Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника: Установа је приложила **Извештај о самовредновању Одсека Висока текстилна школа за дизајн, технологију и менаџмент** из 2020. године а који се односи на период школску 2017/18, 2018/19 и 2019/20 годину.

У извештају су обрађени опис стандарда и анализа постојећег стања, приложена је SWOT анализа и предлог мера и активности које установа планира. Недостатак овог извештаја је његова уопштеност, изостанак података по школским годинама, анкете ако су рађене и сл.

Ипак из свега наведеног, Рецезентска комисија може да констатује да је овај стандард формално испуњен. Установа има све потребне механизме за избор, праћење и вредновање наставника и сарадника. Такође видно је да установа поклања доста пажње подстицању на стручне активности и усавршавање наставника и спровођења политике селекције квалитета младих кадрова, итд. Препорука за побољшање овог стандарда је да установа више пажње посвети сарадњи са привредом и подстицању наставника на рад у форми практичних пројеката из области за коју су бирани на установи и који су у корелацији са задужењима на студијском програму.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 7 (седам).

Стандард је испуњен.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

За извођење наставе на студијском програму МСС ДТО Академија располаже простором укупне површине 513,91 м² који је се налази у Одсеку ВТШДТМ, Старине Новака 24 и то: 4 кабинета за извођење наставе укупне површине 240м² са укупно 160 места, 1 амфитатар укупне површине 120 м² са укупно 120 места, 1 атеље за цртање укупне површине 60 м², 1 просторија за креативне радионице за ручно ткање укупне површине 18 м², просторије за креативне радионице за штампање текстила укупне површине 18.20 м², просторије за креативне радионице за трикокажу 12,21 м², просторија за коморе за снимање шаблона 11.20 м², читаоницом 9.3 м², библиотеком са 25 м².

Просторије, **за извођење наставе на студијском програму МСС ДТО**, које се налазе у Школи за дизајн текстила, Војислава Илића 88 су следеће: учионице укупне површине 180 м², два кабинета за конфекцију и плетење укупне површине 180м², радионица за практичну наставу ткања (ткачница) укупне површине 300 м². Укупне површине **660 м²**.

Укупно расположива површина је 1173,91 м², за реализацију наставе **на студијском програму МСС ДТО**.

Академија располаже са укупно 1290 м² сопственог простора **на Одсеку ВТШДТМ**, а поред тога, у складу са уговором о пословнотехничкој сарадњи, користи 960 м² простора за вежбе у Школи за дизајн текстила у Београду. На тај начин, обезбеђена је

укупна површина простора од 2250m² за извођење предавања и вежби за све студијске програме **Одсеку ВТШДТМ**, што је у складу са захтевима стандарда.

Академија поседује веома добру опрему за извођење студијског програма: 42 рачунара, 7 видео – бимова, 3 лаптопа, 1 пројектор, 3 ласерска штампача/фотокопир, 1 Мултифункционални уређај - Штампач, скенер, копир, 1 Скенер дигитал, 1 расвету, сто за конструкцију и моделовање, комплети прибора за конструкцију одеће, САД софтвери за конструкцију одеће... и сву потребну опрему за извођење студијског програма коју су пописали у табели 10.2.

Сви кабинети и учионице имају рачунар умрежен на интернет и видео-бим. На тај начин, створени су услови за интерактивну наставу. Одсек ВТШДТМ поседује један рачунарски кабинет 60 м² са 18 рачунара, 8 видео пројектора, мрежном инфраструктуром и интернет конекцијом. Библиотеке су снабдеване литературом, која својим нивоом и обимом обезбеђује подршку наставном процесу и научноистраживачком раду. Укупан фонд библиотека Академије је **18603** библиотечких јединица, укључујући и **1439** домаћих и страних часописа. Библиотеке Академије поседују **10062** уџбеника и **241** монографску публикацију на српском и страном језику. Такође располаже се и са **2298** примерака дипломских, завршних, специјалистичких и завршних мастер радова. Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм је 250 од тога на другом страном језику је 75 наслова. Настава је покривена уџбеницима на српском и страном језику и помоћним уџбеницима. На листи уџбеника доступних студентима на студијском програму је 37 уџбеника на српском језику, 15 уџбеника на страним језицима.

Покривеност обавезних предмета литературом

За предмете који су на овом студијском програму, библиотека поседује 3 књиге предметних наставника, 8 књига других аутора за исте предмете, 7 књига на страном језику и 6 наслова друга врста литературе за предвиђене предмете и 2 практикума.

Извештај о самовредновању садржи неопходне податке и резултате анализа SWOT анализом су уочене слабости и дат је предлог мера за унапређење квалитета. Ипак, може се приметити да је SWOT анализа могла бити нешто садржајније урађена него што је то сада случај.

Узимајући све у обзир може се констатовати да је самовредновање у свему урађено према прописаним стандардима и у задатим роковима

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 11: Контрола квалитета

- 11.1 С обзиром на чињеницу да се ради о предлогу новог студијског програма, будућа контрола квалитета студијског програма МСС ДТО, је предвиђена кроз редовно и систематично праћење реализације студијског програма по истом поступку по коме се врши праћење и осталих студијских програма, у складу са Политиком обезбеђења квалитета (Прилог 11.2) и према усвојеној Процедуре за контролу система менаџмента квалитетом ПРК 02 006. Према Процедуре за предузимање корективних мера ПРК 02 012, уколико се уоче неправилности или слаба места, предвиђено је да се предузимају мере за унапређење квалитета курикулума.
- 11.2 У циљу систематског праћења наставног процеса и предузимања мера за унапређење квалитета курикулума, наставе, рада наставника и сарадника, праћења и оцењивања студената, стручне праксе и наставних публикација,

предвиђено је да се контрола квалитета студијског програма обавља по унапред одређеним временским интервалима, који за самовредновање износе највише три године, а за спољашњу проверу квалитета највише пет година. На Осеку ВТШДТМ, примењује се Упутство за стандардизацију квалитета наставе УПК 03 011, које између осталог, дефинише и врсте студентских анкета о квалитету наставно-образовног процеса. На крају сваког семестра, према Упутству за контролисање квалитета наставе УПК 03 020, спроводи се анкета студената о предметима из одслушаног семестра. На додели диплома, два пута годишње, врши се анкета дипломираних студената о студијском програму и о свим организационим јединицама Одсека ВТШДТМ. Према Упутству за контролисање квалитета наставе УПК 03 020, наставници и сарадници дужни су да евидентирају реализацију наставе и других предиспитних активности у дану када су активности спроведене. Евиденција се врши у обрасцима за контролу наставе и осталих активности, према Упутству за присутност на послу УПК 03 007. Настава се одржава према распореду часова. На почетку сваке школске године наставници формирају План рада за сваки предмет, према Процедуре за извођење наставе ПРК 02 003, Упутству за извођење стручне праксе УПК 03 012 и Упутству за израду наставног плана и програма УПК 03 010. План рада презентује се студентима на почетку семестра за сваки предмет, на уводном предавању.

Детаљна контрола квалитета студијског програма обавља се кроз процес самовредновања установе и студијских програма (Прилог 11.1), који се спроводи најдуже на три године. Правилником о самовредновању и оцењивању квалитета студијских програма, наставе и услова рада, предвиђене су процедуре за обезбеђење квалитета кроз редовно праћење и проверу циљева, структуре и садржине студијских програма, редовно праћење и проверу укупног радног оптерећења студената у савладавању појединих предмета, прикупљање информација о квалитету студијских програма од унутрашњих и спољашњих корисника система обезбеђења квалитета, и осавремењивање курикулума и обезбеђивање њихове упоредивости са курикулумима одговарајућих домаћих и иностраних високошколских установа.

Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности (Прилог 11.3) уређује стандарде квалитета уџбеника, другог наставног и испитног материјала.

Оснивање и делокруг рада Комисије за обезбеђење квалитета студијских програма, наставе и услова рада (Табела 11.1 и Одлука о формирању комисије за квалитет на нивоу АТУСС-а) дефинисани су Статутом АТУСС-а (Прилог 11.4).

- 11.3 У све процесе контроле и обезбеђења квалитета укључени су студенти као чланови Комисије за обезбеђење квалитета (Извештај о самовредновању, Прилог 13.1 стандарда 13) и у оквиру посебних активности Студентског парламента.

РК је испуњеност овог стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

ПРЕПОРУКЕ

- У складу са потребама за уџбеницима повећати инвестирање у обнављање библиотечког фонда и у издавачку делатност;
- Подстицати публикавање уџбеника у електронском облику;
- Подстицати наставнике да издају/иновирају уџбеничку литературу;
- Подржати перманентно стручно усавршавање као и приступ KoBSON бази;
- Више пажње посветити сарадњи са привредом и постицању наставника на рад у форми практичних пројеката из области за коју су бирани на установи и који су у корелацији са задужењима на студијском програму;
- Извештај о самовредновању радити са више анализа и са прилозима из анкета.

На основу наведеног, поступајући у складу са чланом 21, став 1, тачка 1 Закона о високом образовању, којим је прописано да Комисија одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања, Комисија је на седници одржаној 07. 04. 2022. године једногласно одлучила као у диспозитиву овог решења.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

Председник Комисије

Проф. др Ана Шијачки